

**Univerzita Karlova v Praze,
Katedra germanistiky na Pedagogické fakultě**

**Posudek diplomové práce
Bc. Daniela Kadlece**

**Zur Ausrenzung des Begriffes
phantastische Literatur / Phantastik
am Beispiel der Romantrilogie „Tintenwelt“ von Cornelia Funke**

Celková charakteristika práce

Diplomová práce Daniela Kadlece má literárněvědný charakter. Jejím hlavním cílem bylo přispět k objasnění pojmu fantasy (Fantasy, Phantastik, das Phantastische), kterou lze interpretovat jako jeden ze základních vývojových trendů současné literatury pro děti a mládež i literatury pro dospělé čtenáře. Předmětem diplomové práce se stala komparace názorů různých literárních vědců na obsahový výklad i žánrovou stratifikaci tohoto pojmu. Obtížnost bádání spočívala např. i v odlišném chápání fantasy nebo fantastiky z pohledu literární vědy anglické literární vědy a literární vědy v německy mluvících zemích.

Teoretické výklady diplomant završil analýzou románové trilogie „Inkoustový svět“/„Tintenwelt“ od Cornelia Funkeové. Jedná se o romány „Inkoustové srdce“/„Tintenherz“, „Inkoustovou krev“/„Tintenblut“ a „Inkoustovou smrt“/„Tintentod“. Tematicky lze tuto trilogii zařadit k zvláštnímu proudu, jenž přináší obraz literatury v literatuře. V jistém smyslu je možné interpretovat ji jako dílo symbolicky navazující na román „Nekonečný příběh“/„Die unendliche Geschichte“ od Michaela Endeho.

Trilogie „Inkoustový svět“ (celkem více než 1700 stran textu) vycházela v letech 2003, 2005 a 2007. Z data prvního vydání lze odvodit, že se jedná o literární fenomén, který zatím není příliš vědecky ošetřen, a že sepsání diplomové práce bylo podmíněno schopností samostatně reflektovat, kterou diplomant prokázal. V analýze „Inkoustového světa“ se zaměřil především na sémantické struktury, konkrétně dvojdimenziálnost příběhu, který se odehrává částečně v realitě a částečně ve v dimenzi fantazie. Tu je možné přiblížit jako svět literatury, jako svět příběhů mající své vlastní zákonitosti, které protagonisté románů postupně odhalují, a kterým postupně připisují stále větší význam. Vnímání dimenze reality a dimenze fantazie se pro Daniela Kadlece stalo kritériem popisu charakterů postav. V něm se soustředil na otázku vnímání osudu ve smyslu životní role, která byla konkrétní postavě připsána a se kterou se tato postava buď musí vyrovnat, nebo kterou se snaží vědomě pozměnit.

Členění práce a formální náležitosti

Práce je rozdělena do následujících částí. Jsou jimi

- úvod;
- teoretická část, která je věnována fantastické literatuře představující jeden z aktuálních vývojových trendů současné literatury;
- představení Cornelia Funkeové;
- analýza románové trilogie „Inkoustový svět“;
- reflexe inkoustového světa jako dimenze světa fantazie;
- pojednání o roli osudu;

- závěr;
- resumé;
- seznam literatury.

Práce je napsána v německém jazyce, má celkem 66 stran textu.

Komentáře k jednotlivým částem práce

Teoretická část práce je velice kvalitní. Daniel Kadlec v ní zúročil svůj studijní pobyt na univerzitě ve Vídni, který získal od společnosti Aktion Rakousko - Česko. Diplomant prokázal schopnost pracovat s odbornou literaturou a tuto literaturu v mezích možností také reflektovat. Frekvence citací a parafrází, které odpovídají požadované normě, je v diplomové práci Daniela Kadlece vyšší než bývá obvyklé. Tento fakt vyplývá z charakteru zadaného literárně-teoretického zkoumání a je zcela v souladu s předmětem i cílem práce. Shrnutí současného výzkumu Daniel Kadlec uzavírá žánrovým zařazením zkoumané trilogie, kterou klasifikuje jako fantasy. S touto klasifikací je možné polemizovat. Já osobně se přikláním k zařazení trilogie do žánru fantastické literatury (fantastiky), což vyplývá z dvojdimenziálnosti příběhu. Svou klasifikaci Daniel Kadlec zdůvodňuje kritériem T. Todorova, který vychází z překvapení či zaskočení hlavního hrdiny světem fantazie. Toto překvapení v rozsáhlé trilogii se postupem času vytrácí. Její hrdinové považují inkoustový svět za stále přirozenější součást svého vlastního světa a v závěru příběhu se pro život ve fantazijní dimenzi dokonce rozhodnou, když ji upřednostní před životem ve světě lidí. Z tohoto pohledu akceptují žánrové vymezení trilogie tak, jak je navrhuje diplomant.

Analýza jednotlivých románů zůstává více méně na povrchu, či přináší jen to nejdůležitější. Zůstává otázkou, zda-li není možné i tento fakt interpretovat jako přednost, a to z důvodu rozsáhlosti trilogie, jejíž hlubší rozbor by jistě přesáhl možnosti diplomové práce.

Daniel Kadlec se kratičce věnuje recepci románu, zde však v podstatě zůstává pouze u výčtu literárních cen. Za správný považuji jeho negativní komentář k prvnímu českému vydání „Inkoustového srdce“, které jako médium neodpovídá dojmu originálu. Je škoda, že Daniel Kadlec do práce nezařadil přílohu s naskenovanými titulními stranami jednotlivých svazků trilogie (česká i německý vydání), aby svá tvrzení mohl názorně doložit.

Seznam primární literatury je nezvykle obsáhlý a dokazuje fakt, že diplomant má výborný přehled o celkové tvorbě autorky, jejíž tvorbě se ve své diplomové práci věnoval. Tento moment hodnotím vysoce pozitivně.

Rovněž seznam sekundární literatury jakož i seznam dalších pramenů dokazuje odbornou fundovanost diplomanta. Široké spektrum pramenů, které se vztahují k fantasy a fantastické literatuře, překračuje požadavky kladené na diplomovou práci a hodnotím je nanejvýš pozitivně.

Jazyková úroveň jednotlivých částí práce nevykazuje v celém textu zcela stejnou úroveň. Zatímco v úvodu práce lze mít vůči jazykovému stylu diplomanta jisté výhrady, s přibývajícemi stranami se jazykový projev stále zlepšuje. Celkový dojem z práce je velmi dobrý.

Celkové hodnocení

Diplomová práce Daniela Kadlece po obsahové i formální stránce odpovídá požadavkům kladeným na magisterskou práci. Diplomovou práci navrhuji k obhajobě a v závislosti na obhajobě ji hodnotím známkou velmi dobře.

Otázky k obhajobě

- Jak přijala literární tvorbu (románovou trilogii „Inkoustový svět“) Cornelia Funkeové literární kritika a jak čtenářská veřejnost?
- Setkal jste se s ohlasy trilogie (nebo filmového zpracování románu „Inkoustový svět“)

- v České republice?
- Podle seznamu primární literatury Vás lze jistě oprávněně počítat k nejlepším znalcům literární tvorby Cornélie Funkeové v ČR. Která z děl této spisovatelky Vás nejvíce oslovila a proč? Považujete její díla popisující každodenní život dětí či mládeže za stejně kvalitní jako její tvorbu s fantazijními či pohádkovými motivy?

Praha, 21.5.2013

PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.